

UNIVERSITETETS
OLDSAKSAMLING
FREDERIKS GATE 2 - OSLO 1

ØK-registrering
1970

Gårds/bruks- navn	VEIKÅKER
Gårdsnr./Bruksnr.	219/1
Kommune	KRØDSHERAD
Fylke	BUSKERUD
Sogn	Krødsherad
Prestegjeld	Krødsherad
Eier/Bruker Adr.	Steinar Veikåker 3516 Noresund

* I GRAVHAUG

ØK: VEIKÅKER CD 053-5-4

Reg. v/ B. Marksten og I. D. Førde, 06.08.1970
Nr. Rl. Flyfoto 797 B20

Terrengets art. VSV-hellende dyrket mark Ø og N for Krøderen,
Utsikt. S for liten kolle. God utsikt over Krøderen
mellom trærne i S og V. Ganske god utsikt mot
Ø, stengt av skog i N.

Lokalitetsnavn. Storjordet.

Orientering. 45 m Ø for Krøderen, 215 m SV for våningshuset
på gården. 20 m ØSØ for Ø-hjørnet av "Endeli"
(hytte på bygselstomt på gården).

Beskrivelse. Rundhaug, klart markert, lett synlig i terrenget.
Bygget av steinblandet jord. En del rundkamp
synlig i dagen, især i V, men denne er sannsyn-
ligvis kastet på seinere. 1 m utenfor V-kanten
av haugen en del små rundkamp plassert parallelt
med haugen, l ca 4 m.
Kan ikke påvises andre steder rundt haugen.

(Brev fra lensmannen i 1911 sier at haugen er omgitt av en ring små kampestein). Sidene er ujevne som følge av pløying. Dype spor i retning VSV-ØNØ flere steder. Haugen synes ellers urørt. Bevokst med frodig gras, tett kjerr av busker, og et par mindre løvtrær.

D 11 m, h i ØNØ 0,4 m, h i VSV 1,4 m.

På jordet ca 70 m SØ for haugen var tidligere en stor forhøyning, kalt Surapalhaugen. Der skal det ifølge avdøde Thor Wegager ha ligget en gammel kirke. Han skal delvis ha begrunnet dette med at det stod en rekke gamle eiketrær i hesteskoform N, Ø og S for området (antydnet på flyfoto 797 B21). I dag ser man bare eik i N-kant av området.

I 1958 ble haugen utpløyd da man skulle kunne fylle igjen en NV-SØ-gående forsenkning i terrenget. Arbeidet stoppet opp, og i dag ligger en grusholdig forhøyning igjen i terrenget. Orientert NV-SØ.

L ca 50 m, br ca 30 m, omgitt av en voll (utpløyd jord).

Litteratur. U. O. top. ark.: Brev av 23.09.1911 fra lensmann Gotfr. Kristiansen u. Veikåker 219/1.

II FUNNSTED

(ØK: CD 053-5-4)

Reg. v/I.D. Førde, 06.08.1970

Nr. X1. Flyfoto 797 B20

Terrengets art. Kupert terreng som skråner mot Krøderen i SV.

Utsikt. Dyrket mark som grenser til gårdsanlegget i V, skogkledde bergrabber i N, beitemark i Ø, i S og VNorefjell. Ellers stenges utsikten til alle sider av skog i utkanten av dyrket mark.

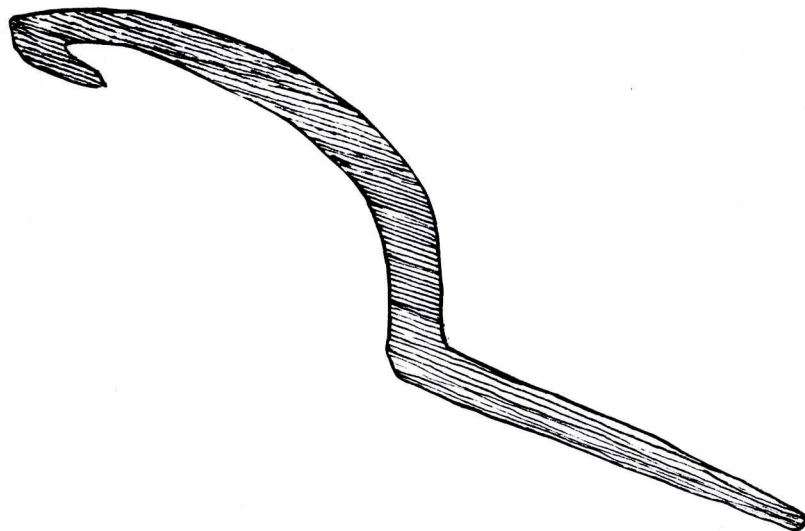
Lokalitetsnavn. Dokka.

Orientering. 30 m SØ for stabburene, ca 15 m Ø for låven på gården.

Fornminnets art,
utstrekning. Ad 1: Område 12 m NØ-SV, 3 m br.

Beskrivelse. 1. C. 32 244: 11 jernbarrer ble funnet på området da man anla ny vei. Barrene lå i 0,7 m's dybde. Det er god muldjord på stedet, som ligger litt lavt i terrenget, hva også navnet kan antyde. Ikke spor etter haug. Jernbarrene er ca 40 cm l, avflatet i den ene enden, hule i den andre. De ble funnet i mai 1967. Alle er innlevert til U. O.

2. En jernsigd (se skisse 2:1) er funnet på jordet SV for husene og V for E-68 hvor det er god utsikt over Krøderen. Funnet av Steinar Veikåker. Oppbevares på gården.

I området er det storvokst eik som må være plantet i gammel tid.

Det har før stått eik i en slags hesteskoform (som er antydnet på flyfoto F70 797 B21).

I dag ser man eik bare i den nordre kanten, hvor mange gamle trær er byttet ut med nye. Folk på gården kan huske eik i resten av området.

Tor Hellerud, 3380 Krøderen, opplyste: Før i tida (hadde hans far fortalt), da man satte opp staurer til kornbanda i skuronna, var det et sted i åkeren hvor staurene støtte på en helle som det sang i. Stedet ble ikke påvist, men skal ligge på åkrene mellom veien og fjorden, S for en bekkedal som skal gå tvers igjennom dem, stedet kalles Pannehusaugen.

Hellerud mente steinen ikke er blitt brutt opp ennå.

Han mente også at det skal ha stått en kirke der, det ser ut som om eik er plantet opp dit. Eikene er gamle, og det finnes visstnok ikke eik i området omkring. Andre mener det har stått et kloster her.

Litteratur om kirke- eller klostertomter på Veikåker, i Redalen, på Rishovd og Nygård.

Olav Bjartli "Kirkens spor i fedres jord - et bidrag til Krødsherads historie", Skien 1953.

Litteratur.

Ad l. Reg. tj. top. ark.: Brev av 02.01.1968 fra herredsagronom Rolf Smith-Meyer, 3384 Norefjell u. Veikåker 219/1.

III RØYS - IKKE FORNMINNE

Reg. v/B. Marksten og I.D. Førde, 06.08.1970

Kontroll v/E. Skjelsvik, 30.06.1975

Nr. R2. Flyfoto 797 B20

ØK: VEIKÅKER CD

053-5-4

X-es. Utgår samkopi ved ajourføring.

Terrengets art. Odde som stikker ut i Krøderen. Svært tett lauvskog, men svaberg ytterst på odden i V. Meget steinrik skogbunn med mange større blokker og steinansamlinger. God utsikt mot Krøderen fra S til V og N, Norefjell i V, Storås i NV, i Ø

tett skog.

Lokalitetsnavn. Sikeberg.

Orientering. 25 m SØ for ytterste odde av Sikeberget, ca 200 m NNV for våningshuset på Veikåker, 275 m SV for Veikåker kapell.

Beskrivelse. I overgangen mellom det ytterste svaberget og et høyereliggende i Ø, langaktig røys, ganske klart markert, består av rundkamp av ujevn størrelse. Bevokst med mose og lyng.
L VNV-ØSØ 9 m, br 4 m, h ca 0,4 m.
På området har det ligget en husmannsplass, Stavenesodden, som ble nedlagt for ca 50 år siden. Rydningsstein fra jordene til denne plassen finnes i skogen SØ for odde og ved et jorde Ø for den. Den beskrevne røysa er også en klar rydningsrøys fra nyere tid, og må utgå som R ved ajourføring ØK.

Litteratur. Ingen.

IV RØYS - IKKE FORNMINNE

Reg. v/B. Marksten og I.D. Førde, 06.08.1970

Kontroll v/E. Skjelsvik, 30.06.1975

Nr. R3. Flyfoto 797 B20

ØK: VEIKÅKER CD
053-5-4

X-es. Utgår samkopi
ved ajourføring.

Terrengets art. Liten kolle med lavereliggende odde ut i Krøderen
Utsikt. i NV. Tett blandingskog med en del kjerr og lyng i bunnskiktet. God utsikt mellom trærne mot Norefjell i V, Storås i NV, Krøderen i NV og V. Utsikt ellers stengt av tett skog.

Orientering. Ca 80 m Ø-ØSØ for S-odden av nes N for Båtskjølen

(219/1). 165 m NV for våningshuset på gården,
370 m SSV for Veikåker kapell.

Beskrivelse.

Nær N-brinken av kollen, langaktig røys, noe uklart markert, men lett synlig. Særlig uklar begrensning mot V, hvor røysa synes noe utrast. Består av ganske stor rundkamp med tvn ca 0,3 m. Bevokst med en del mose og noe lyng.

L ØNØ-VSV 5 m, br 2,5 m, h 0,8 m.

Steinar Veikåker opplyste:

I 1926 begynte Thor Wegager, far til Steinar Veikåker, å bryte opp til kulturbeite et område som i Ø grenser inntil kollen med røysa. Arbeidet ble aldri fullført, men steinene som ble tatt opp ble kjørt ned på kollen, og tilsvarer den registrerte røysa.

Denne er derfor av ny dato, og må utgå som fornminne ved ajourføring ØK.

Litteratur.

Ingen.